

Smjernice za roditelje - kako pomoći u učenju djetetu s disleksijom i disgrafijom

Disleksija i disgrafija su jezično utemeljene teškoće učenja u kojima su teškoće u čitanju i pisanju središnji, ali ne i jedini simptom. Djetetu je potrebno pomoći, ne samo uklanjajući teškoće u čitanju i pisanju, već djelujući na cijelu njegovu osobnost (Posokhova, 2007).

Simptomi teškoća su i iscrpljivanje tijekom mentalnog rada, nedovoljna produktivnost te trenutna nesposobnost za usvajanje informacija.

U školi dijete zna biti negativno ocijenjeno što ga psihički opterećuje, stvarajući u njemu osjećaj trajnog neuspjeha što dovodi do povrijeđenosti i niskog samopouzdanja. Kako se ne bi razvio otpor prema učenju te kako bi pomogli djetetu da se osjeća bolje i lakše uči, potrebno je s djetetom čitati, pisati i analizirati jezik.

Na taj način napreduje u svom jezičnom i pojmovnom znanju. Ukoliko se ne radi na obogaćivanju jezika, a djeca sama ne čitaju može se javiti jak otpor prema čitanju i pisanju te disleksija postaje prepreka uspješnom školovanju.

Važno je da roditelji svakodnevno rade s djetetom kod kuće. Potrebno je definirati djetetov stil učenja, preferira li vizualni, slušni, kinestetski ili taktilni stil. Ukoliko dijete zna koji mu je stil učenja dominantan, može se osloniti na njega prilikom usvajanja novih sadržaja (Kuvač Kraljević, 2015).

Također, djetetu je potrebno osigurati dobro radno mjesto prema kojem će imati pozitivan stav (pokušajte ga zajedno urediti). Važno je da dijete održava red na stolu što mu neće biti lako zbog njegove dezorganiziranosti. Možete zajedno smisliti sustav organizacije koji će djetetu biti zanimljiv i koristan te ga na taj način poučavajte urednosti i organiziranosti. Poželjno je da stol ne stoji pokraj prozora i da u sobi nema televizora.

Svaki dan odvojite vrijeme kada ćete potpuno posvetiti pažnju djetetu te ćete zajedno raditi na domaćoj zadaći, pripremama za sljedeći dan i vježbama prema uputama logopeda. Odaberite vrijeme koje odgovara djetetovom individualnom ritmu učenja.

Velikom broju djece odgovara da se zadaća piše u nekoliko faza s kratkim stankama za opuštanje. Pošto djeca s disleksijom i disgrafijom ne mogu dugo održavati koncentraciju i brzo se umore. Kada jednom otkrijete što je za dijete najbolje, svakodnevno se toga pridržavajte.

Ukoliko dijete čita duži tekst, preporuka je da napravi svoju jedinicu čitanja, a onda mijenja aktivnost (primjerice, prepričava pročitano, usmeno odgovara na pitanja o pročitanoj, razgovor o sadržaju). Nije dobro da roditelj obavi zadaću umjesto djeteta. Uloga roditelja je aktivno pomagati djetetu da nauči učinkovito učiti i da shvati gradivo. U tome pomaže rad na domaćoj zadaći, prilagođavanje djetetovom stilu i potrebama, podrška i naglašavanje svakog uspjeha. Korisno je i kontinuirano koristiti stečeno znanje u različitim aktivnostima kako bi se znanje ukorijenilo.

Roditeljima se preporuča da prije rada s djetetom sami pročitaju tekst koji mu je zadan, kako bi se upoznali sa stupnjem zahtjevnosti sadržaja (radnja, broj likova, pouka, važni dijelovi).

U radu s djecom s disleksijom maksimalno koristimo multisenzoričke materijale. Stoga nastojte stvarati čim više multisenzoričkih oslanaca – slušanje audiosnimke knjige, gledanje ilustracija u knjizi, filma snimljenog prema knjizi, uporaba ljepljivih papirića za označavanje važnih dijelova, uporaba markera u boji za obilježavanje imena likova i teksta.

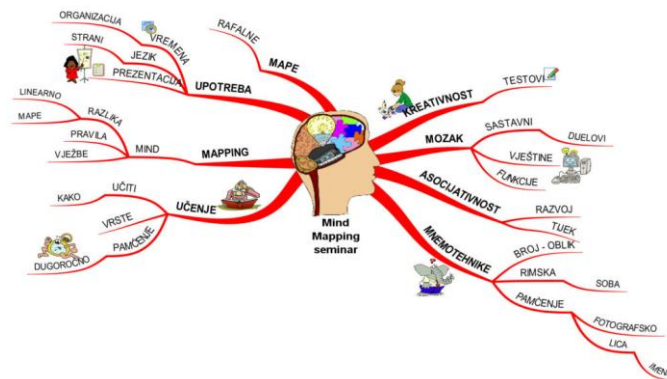
Prije čitanja knjige, korisno je napraviti uvodni razgovor s djetetom (o čemu bi se u priči moglo raditi). Tijekom čitanja dijete se ne smije požurivati, neka ima dovoljno vremena za čitanje svakog odlomka i razmišljanje o pročitanoj. Pitanjima potaknite razmišljanje i provjerite razumijevanje te objasnite djetetu sve riječi ili izraze za koje pretpostavljate da su nepoznati ili zbunjujući. Tijekom čitanja radite kratke pauze u trajanju nekoliko minuta u kojima pričajte s djetetom o pročitanoj, prepričavajte ili razmatrajte pojavu novog lika. Djeca često ne mogu odijeliti bitne od nebitnih informacija u pisanom tekstu pa im pomozite u izdvajanju ključnih dijelova teksta. Nakon pročitane knjige postavite djetetu pitanja za poboljšanje razumijevanja sadržaja i pričajte o problemu priče ili pouci (Posokhova, 2007).

Djeca s disleksijom imaju problem i s organizacijom obaveza i planiranjem vremena. Ponekad im je potrebna pomoć u određivanju prioriteta u obavezama, planiranje izvršavanje obaveza i stvaranje podsjetnika (Kuvač Kraljević, 2015).

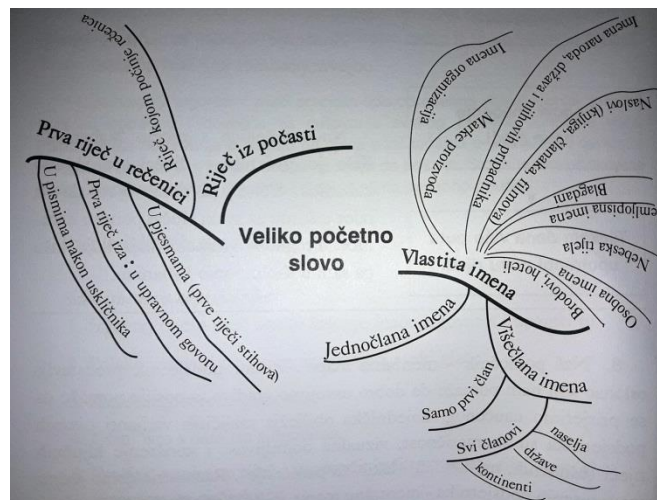
Vrlo su korisne i zvučne knjige. Većina lektirnih naslova dostupna je za preuzimanje u zvučnom obliku, a usluga je praktična za korištenje

Velik broj djece s disleksijom vizualnog je stila učenja, Stoga im u radu na razumijevanju pročitane pomažu mentalne mape (grafički organizatori, konceptualne mreže, dijagram i slično).

Riječ je o vizualnom načinu prikazivanja informacija, odnosno o sredstvima koja omogućuju vizualno organiziranje ideja, činjenica i pojmova. Vrlo su strukturirani, vizualno dojmljivi, djeci zabavni i zanimljivi te prikazuju ideje i pojmove na strukturirani način. Oni zorno prikazuju slijed i cjelovitost djetetova misaonog procesa (Posokhova, 2007).

Slika 1. Primjer mentalne mape (<http://mentalmape.eu/mentalne-mape-za-srednjoskolce-i-studente/>)

Slika 2. Primjer mentalne mape (Mettus i sur., 2010)